

[Kai Dige Bach]

Vi må stille en række spørgsmål for at finde ud af, hvordan disse sikkert meget geniale eksportideer er gået, for det vil jo have en stor indflydelse på, om vi bagefter kan gå ind for, at private med den risiko, der ligger for at tabe penge på det, skal gå ind og sælge det offentlige viden og den offentlige sektors erfaring i det hele taget.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil godt sige til hr. Kai Dige Bach, at det synes jeg bestemt man skulle gøre, dels fordi man så kan se, hvor det er gået godt og lære af det, men også, fordi man kan være med til at standse de steder, hvor det er gået galt.

Så vil jeg godt sige til hr. Kim Behnke, at mig bekendt var jeg med til at lægge ganske snævre rammer for, hvornår man kunne gå ind i de sideordnede aktiviteter. Det er jo ikke bare sådan, at et selskab kan vedtage at gøre det; Elprisudvalget osv. skal være indblandet, før den pågældende virksomhed gør det, og der skal altså være tale om nogle sammenhængende aktiviteter. Så jeg mener faktisk, at jeg ved at lægge de snævre grænser i handling levede op til mit synspunkt.

Men lad os tage den diskussion i forbindelse med erhvervsredegørelsen. Jeg går da ud fra, at erhvervsredegørelsen vil danne grundlag for den erhvervspolitiske debat, vi nu skal have. Det er jo bl.a. en erhvervspolitik overhovedet, som vi har savnet hos den gamle regering; nu er der jo da i alt fald et grundlag at diskutere ud fra.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Vi kan da konstatere på dette tidspunkt i debatten, at der ikke kom en ideologisk diskussion om det danske samfunds indretning. Der har været tilløb til det, idet nogle har ment, at med bogen om minimalstaten var der nu endelig lagt op til, at vi fik en principdrøftelse om udviklingen af det danske samfund. Vi får den ikke i dag, skønner jeg, selv om vi kunne nå det endnu, men det tyder ikke på det, fordi hovedaktøren i denne diskussion ikke har villet følge sin bog op. Det er sådan set trist, og jeg spørger mig selv, hvornår vi så får debatten.

Når hovedaktøren ikke har villet følge debatten op i dag, tager jeg det som et udtryk for, at han ikke selv finder, at bogen er egnet som

grundlag for en sådan debat. Hvis jeg har ret i det, er det en erkendelse, som vi måske ikke havde forventet. Jeg kan have uret, og debatten kan komme, men bogen om minimalstaten må man anse for at være en bog, der er skrevet som et modstykke til en tid, der er forsvundet, til nogle regimer, som er forsvundet i og med, at Muren faldt i Europa. Det er i hvert fald en bog, som i sit grundlag opererer i et felt, der ligger langt forud for 1901, da parlamentarismen blev en anerkendt styreform her i landet, og jeg har det sådan med bogen, at jo længere jeg er kommet i læsningen af den, jo mere overbevist bliver jeg om, at det var en rigtig beslutning. Det Radikale Venstre traf i 1905. (*Munterhed*).

Hvad er det, man stiller krav om i denne bog? Jeg vil godt opholde mig ved et par ting. Det er en absolutisme, som er helt, helt uanvendelig og helt umulig at basere et samfund på; alene indledningens krav om, at frihedsbegrebet er noget absolut og ubetinget, og at man kun handler moralsk, hvis man handler i fuldkommen frihed. Jeg har tænkt og tænkt, muligvis kunne forfatteren hjælpe mig med at tænke lidt videre. Hvad er det, der her tales om? Er der noget menneske overhovedet, som ville have denne absolutte frihed? Jeg kan kun komme i tanker om ét menneske, der i en kort periode kan tænkes at have haft denne absolutte frihed, nemlig Adam i den korte tid, han var alene. (*Munterhed*). For det er sådan, at i og med, at jeg og du ikke er alene, har vi ikke denne absolutte frihed. Det fører i bogen om minimalstaten til, at »ingen skal tvinge det enkelte menneske til mod dets egen vilje at afstå nogen del af det udbytte, det har kunnet erhverve sig«. Der er mange gode citater, og det her er centralt. Jeg havde regnet med, at forfatteren var absolut, som bogen er det, og i dag ville have præsenteret dette som Venstres nye idégrundlag.

Derfor havde jeg regnet med, at forfatteren i fuld overensstemmelse med denne absolutisme ville have sagt: Vi må afskaffe værnepligten, for det er jo et krav til, et indgreb over for det frie menneske, vi må afskaffe undervisningspligten, vi må afskaffe skattepligten.

Jeg har gerne villet indlede med en kommentar til denne utopiske bog, som jeg skønner ikke får nogen som helst betydning for debatten om, hvordan vi skal udvikle det danske